

Skøgenes Danmarkshistorie – Fra offentligt fruentimmer til sexarbejder

Udgivet 30/05/2017 — af Lene Tymoshenko

A moralske, ansvarsløse, afstumpede, dumme, dovne, løstgite, moralsk anløbne, primitive, pyntesyge, snyltere, sygdomsspredere og usædelige.

Det er bare et lille udsnit af de karaktertræk som er blevet tilskrevet de faldne kvinder, de offentlige fruentimmere, skøgene, luderne, de prostituerede som vi i dag mest kalder sexarbejdere gennem historien.

Bogen "*Skøgenes Danmarkshistorie*" fortæller deres historie. Forfatteren, Bo Jensen, tager læseren med på en stemningsfuld tidsrejse til fordums etableringer af forskellige kulør.

“

R ejesen går fra 1800-tallets bordeller, hvor de løstgite fruentimmere blev tvangsanbragte af sædelighedspolitiet, gennem Nyhavns små listige værtshuse, hvor håndværkere og matroser på landlov kunne forlyste sig med nyhavnspigerne, til gadesexsælgersker og skøge, der fra vinduer tilbød deres tjenester, videre til massagepiger og champagnepiger frem til nutidens sexarbejdere.

Rejsen går fra 1800-tallets bordeller, hvor de løsagtige fruentimmere blev tvangsanbragte af sædelighedspolitiet, gennem Nyhavns små listige værtshuse, hvor håndværkere og matroser på landlov kunne forlyste sig med nyhavnspigerne, til gadesexsælgersker og skøger, der fra vinduer tilbød deres tjenester, videre til massagepiger og champagnepiger frem til nutidens sexarbejdere.

Historien om Marie Frederiksen

Bogen er fængende at læse, fordi den ikke belærer sin læser eller udelukkende overdynger os med tørre fakta. I stedet vælger forfatteren at fortælle en række konkrete historier om en række kvinder. Sådan indledes historien om Marie Frederiksen:

“Marie Mathilde Frederiksen flyttede hjemmefra som 14-årig og havde nogle småjobs rundt om i København, indtil hun 15 år gammel blev tjenestepige, først fire måneder hos én familie, så et halvt år hos en anden.”

“At være tjenestepige var ikke noget for Marie Mathilde. Det var ringe betalt og et hårdt slid med vask, rengøring og skrigende unger, ofte 16 timer i døgnet. Hun sagde op og henvendte sig hos politiet, hvor hun bad om at blive godkendt som “offentligt fruentimmer”. Marie Mathilde besluttede sig på dette tidspunkt for, at hun ville leve af at sælge sex og at hun ville have papirerne i orden.”

Bogen fortæller om de forskellige restriktioner og ydmygelser, de sexsælgende kvinder gennem tiden blev udsat for.

“

K vinderne blev tvangsregistrerede, indsat på statskontrollerede bordeller, fik forbud mod at bo sammen med en mand, fik forbud mod at bo sammen med børn over 4 år, blev tvangssteriliserede, fængslede, diagnosticerede som afstumpede, moralsk åndssvage og sinker. De blev også udsat for genopdragelsesforsøg fra staten og borgerskabets “hattedamer”, der gennem internering på arbejdsanstalter med disciplin, straf og hårdt arbejde bekæmpede proletarkvindernes amoralske opførsel

Når de blev tvangsregistrerede, indsat på statskontrollerede bordeller, fik forbud mod at bo sammen med en mand, fik forbud mod at bo sammen med børn over fire år, blev tvangssteriliserede, fængslede, diagnosticerede som afstumpede, moralsk åndssvage og sinker.

Når de blev straffet for usædeligt løsgængeri og udsat for genopdragelsesforsøg fra staten og borgerskabets “hattedamer”, der gennem internering på arbejdsanstalter med disciplin, straf og hårdt arbejde bekæmpede proletarkvindernes amoralske opførsel.

Overklassens moralske fordømmelse

Herigennem får læseren et unikt og detaljeret indblik i skøgernes liv, det omkringliggende samfund og de lovgivninger, der på forskellige måder har været med til at stigmatisere dem. Det er yderst spændende og til tider uhyggelig læsning.

Gennem århundrederne forsøgte staten gennem tvangsforanstaltninger at tøjle skørgerne. Salg af seksuelle ydelser blev moralsk fordømt, ikke mindst af overklassen, som ønskede at fastholde underklassens kvinder i slidsomme stillinger som stuepiger og fabriksarbejdersker, frem for at de valgte sexsalgets noget bedre økonomi og livsvilkår.

Som Bo Jensen skriver:

”Skørgerne hørte under åndssvageforsorgen. Det samme gjaldt subsistensløse og vagabonder. De lå ifølge datidens magthavere samfundet til last. Havnede de hos en læge, kunne de erklæres åndssvage, og så kunne de interneres på ubestemt tid. Denne procedure blev praktiseret tilfældigt, vilkårligt og skønsmæssigt – helt frem til 1960’erne.”

”En skøge kunne erklæres åndssvag, hvis en læge mente, at hun havde en lav intelligens og var socialt eller moralsk defekt. Det var læger der vurderede, om en person var asocial, dvs. ikke ville eller kunne yde et bidrag til samfundet. Den anvendte intelligens-test var under al kritik og fungerede som en legitimering, som skulle få lægens subjektive vurdering til at se videnskabelig ud.”

MERE POV

Litt. #1 // Territoriet //

”I en journal fra forsorgen i 1952 kan man først læse, at den unge skøge ”A” blev betegnet som ”godt begavet” i folkeskolen. Men da hun kom under forsorgen, blev hun underkastet en psykiatrisk undersøgelse, som påstod, at hun var ”småt begavet på grænsen til sinkestadiet”. ”

Som Jensen også skriver, så var datidens psykiatriske diagnoser langt fra ”objektive”. Der var også dengang faglige uenigheder om selve definitionen af de enkelte diagnoser:

”Blandt de utallige, nye diagnoser som lægerne fandt på, var ”moralisk åndssvag”. Den blev brugt til at stemple alle dem, som virkede mindreværdige, forbryderagtige og antisociale. Deres adfærd blev stemplet som uønsket og unormal. Det var især kvinder, der fik syndromet hæftet på sig, f.eks. kvinder som havde født udenfor ægteskabet, som var ”kronisk tyvagtige”, som var dovne (f.eks. havde forladt en plads i utide), drikfældige eller skøger.”

“

For mig er det tankevækkende, at der gennem tiden har været perioder, hvor prostitution var langt mindre tabuiseret og meget mere accepteret end det er selv i dag. Hvor skørgerne ikke var nødt til at skjule deres erhverv for naboerne – blandt underklassen vel og mærke

For mig er det tankevækkende, at der gennem tiden har været perioder, hvor prostitution var langt mindre tabuiseret og meget mere accepteret end det er selv i dag. Hvor skørgerne ikke var nødt til at skjule deres erhverv for naboerne – blandt underklassen vel og mærke. Samtidig med at de blev bekæmpet af borgerskabet og af staten.

Arbejderklassen og skørgerne holdt sammen

Jensen har blik for dette klasseperspektiv, som man kan se i dette citat:

"Imidlertid betød de skarpe klasseskel dengang, at overklassens værdinormer ikke var arbejdernes værdinormer. Arbejderne havde respekt for folk, som af egen kraft undgik at blive sat på gaden eller i fattiggården, og der var ikke den store forskel på deres egen daglige kamp for overlevelse og skøgenes forsøg på at klare sig trods den barske kapitalisme. Derfor var skøgene ikke stigmatiseret af deres egen klasse eller i deres eget miljø."

Bogen beskriver også indgående, hvordan sammenholdet mellem "skøgene og resten af arbejderklassen blev forstærket, fordi stigmatiseringen af skøgene ramte alle proletarkvinder, idet der i middelklassens øjne kun var gradsforskelle på, hvor amoralske og ukultiverede de var."

“

Middelklassen følte sig hævet over arbejderklassen, fordi de selv følte sig kloge og flittige og fordi "enhver er sin egen lykkes smed".

Som Jensen skriver var det jo ikke kun "skøger, der var dumme og dovne. Middelklassen følte sig hævet over arbejderklassen, fordi de selv følte sig kloge og flittige og fordi "enhver er sin egen lykkes smed".

Sammenholdet mellem arbejderklasse og skøger fremgår tydeligt af Christian Christensens historie om Olga – se bogens portræt af Olga, der står på side 20. Bogen fortæller også om den tidligere politimand Einer Møllerup, der i "Det gamle København på vrangen" beretter om flere episoder, hvor politiet anholder en skøge, og hvor "pøblen" forsøger at befri hende.

Arbejderklassens solidaritet med skøgene fremgår også tydeligt i de pensionist-erindringer, som kan læses på erindringer.dk.

"Dér beskrives skøgene ikke som løstgængende, utugtige eller usædelige, men med varme og solidarisk humor. I mange erindringer kan man læse, at børnene var gode venner med skøger og gik i byen for dem. Nogle fortæller, at skøger tilhørte omgangskredsen og kom i forældrenes hjem."

Interesseorganisationens betydning for moderne sexarbejdere

Omkring 2010 dannedes [Sexarbejdernes Interesse Organisation](http://sexarbejdernesinteresseorganisation.dk), SIO, imidlertid, og den satte for alvor debatten om sexarbejde på dagsordenen i de danske medier. En debat jeg fulgte med stor interesse fra sidelinien, blandt andet fordi jeg på daværende tidspunkt selv var aktiv som sexarbejder.

SIO gjorde og gør stadig et kæmpe arbejde for at nuancere danskernes opfattelse af sexarbejde, og har med sikkerhed været med til at ændre mange menneskers indstilling til købesex. Dog kan man konstatere, at store dele af de danske medier stadig er fyldt med klicheer og ofte bringer unuancerede historier, når det handler om sexarbejde. Ligesom den danske stats måde at forholde sig til sexarbejde på stadig er stærkt præget af fordomme, som jeg finder dybt forældede, hvortil kan lægges en ganske udbredt moralsk fordømmelse og ignorance. Det er forstemmende, synes jeg.

[MERE POV](http://merepov.com)

Geo Jackson - en sort Dirch Passer

Samtidig findes der alt for lidt forskning og litteratur om sexarbejde. Jeg mener helt klart at "Skøgernes Danmarkshistorie" er et vigtigt bidrag til at nuancere vores forståelse af sexarbejde og derudover er den simpelt hen også velfortalt, spændende som en krimi og imponerede velresearchet.

Kære politikere: drop fordommene og læs med

Jeg har som nævnt selv erhvervet mig som sexarbejder i en periode på syv år, hvilket jeg var rigtig glad for. På mange måder var det en stor berigelse for mig at sælge sex.

Og netop derfor var det en virkelig spændende oplevelse for mig at læse "Skøgernes Danmarkshistorie" – for simpelthen at få sat et historisk perspektiv på dele af min egen tilværelse. Samtidig fik jeg det dog også med mellemrum dårligt under læsningen, fordi jeg blev dybt berørt og forstemt over den grad af nedværdigelse og undertrykkelse, som sælgerne af seksuelle ydelser har været udsat for gennem århundreder.

“

Hvad der imidlertid virkelig kan gøre mig ked af det er, at man såmænd kan genkende ganske mange af disse fordomme og den umyndiggørelse, sexarbejdere stadig er udsat for den dag i dag.

Hvad der imidlertid virkelig kan gøre mig ked af det er, at man såmænd kan genkende ganske mange af disse fordomme og den umyndiggørelse, sexarbejdere stadig er udsat for den dag i dag.

Der er virkelig brug for, at det billede bliver ændret – især blandt magthaverne. Og netop derfor siger jeg – der både er feminist og tidligere sexarbejder – til politikerne især: Læs Skøgernes Danmarkshistorie. Og brug bogen i myndighedsarbejdet og lovgivningen. At alle privatpersoner, der beskæftiger sig med sexarbejde, også bør læse med er selvklart.

Dette er simpelthen en vigtig bog.

Skøgernes Danmarkshistorie

Bo Jensen: Skøgernes Danmarkshistorie – Fra offentligt fruentimmer til sexarbejder. Prostitutionens historie i Danmark fra 1860 til 2000, 284 sider, Forlaget Foxy, 305 kroner.

Topbillede: Bogens forside.

Kan du lide POV formatet, så skulle du tage at [klikke her og like vores Facebook-side](#). Her får du også alle links til vores nye artikler. Del os gerne med andre. Du kan også tegne et abonnement til 20 kr. om måneden via PayPal under 'Hold

POV.International i live' eller via din netbank. Vores kontonummer er: 3409 12107307. Du kan også donere til hele POV.International via MobilePay på 40 12 19 68. Vi udkommer uden annoncer og modtager ikke mediestøtte.

Lene Tymoshenko

Tourguide at Berlin på vrangen

Lene Tymoshenko (født Pedersen) er årgang 1969 og voksede op i Helsingør, hvorfra hun som ung flyttede til København. Her var hun en del af miljøet omkring Ungdomshuset på Jagtvej 69, indtil hun i 1992 som 23 årig besluttede sig for at flytte til Berlin, for at blive en del af det blomstrende BZ-miljø, der opstod i det tidligere Østberlin efter murens fald. Hun har boet i Berlin siden 1992 og arbejdede som sexarbejder i 7 år fra 2007 til 2014. I dag driver hun one-woman firmaet **Berlin på vrangen**, der arrangerer byvandring i Berlin. Som hun siger på sit formåls hjemmeside: "Berlin er en mangfoldig multikulturel storby i stadig forandring fyldt med minder om dramatiske historiske begivenheder. Efter at have boet her i mere end halvdelen af mit liv, er jeg ikke mindre betaget af byen i dag."

FACEBOOK

TWITTER

GOOGLE

PINTEREST

F Ø L G O S

Synes godt om

Del

44 tusind personer synes godt om dette.
Opret en profil for at se, hvad dine venner synes godt om.

Follow @pointofviewint

H O L D P O V I N T E R N A T I O N A L I L I V E

POV er en uafhængig platform for kritik, debat og oplysning. Vi modtager ikke mediestøtte, bruger ikke reklamer og har ikke nogen betalingsmur.

Alle artikler på POV er gratis tilgængelige ud fra en overbevisning om behovet for kvalitet, videndeling og perspektivering i en tid præget af fake news og jagten på klik. Det vil vi gerne levere til alle POV's læsere – også dem, der ikke har mulighed for at betale.

Hvis du nyder at læse os, kan du støtte ved at blive medlem, støtte os med et enkelt beløb eller støtte den enkelte skribent via deres info-bokse.

Sådan kan du støtte os:

MobilePay

40 12 19 68

Bankoverførsel

Reg. nr. 3409 Kontonr. 12107307

PayPal

Herunder kan du melde dig ind hos os via Paypal, så dit månedlige støttebeløb bliver trukket automatisk. Det kan vi endnu ikke med MobilePay.

Donations-niveau
Glad bruger : 20.00 DKK pr. måned ▼

Abonner

Q U I C K P O V

15/05/2017

POV's Dansk Vestindien-kalender – april-juni 2017

03/06/2017

Kommentar: Det må ikke blive ved snakken

02/06/2017

Kommentar: Hellere kanøfle et kunstværk

01/06/2017

Kommentar: 14 dage i fængsel – What the Fxxx?!

01/06/2017

Farvel forsigtighed. Goddag lydstat

N P R O V E R S K R I F T E R

- Reports: AG Sessions Offered To Resign Amid Trump Anger At Recusal
- Uber Fires 20 Employees After Sexual Harassment Claim Investigation
- Bill Cosby's Accuser Takes The Stand In Sexual Assault Trial
- House Intelligence Committee Leaders Say 'Aggressive' Russia Investigation Ongoing
- Hospitals Are Partnering With Lawyers To Treat Patients' Legal Needs

B B C O V E R S K R I F T E R

- How many British African MPs will there be on Friday?
- Iran's parliament and Khomeini shrine attacked by gunmen
- London attack: UK was warned about third attacker
- May: Human rights won't stop terror fight
- The moment New Zealand capsized in America's Cup

◀ F O R E G Å E N D E

**Der er intet Disney over
Angela Silverfox'
kvindesyn**

N Æ S T E ▶

**Macrons metode kan
blive et ægte alternativ
til teknokrati og
populisme**

S E N E S T E I N D L Æ G F R A

Rødt dampende blod mod en kridhvid isflage

Henrik Saxgren har med Ultima Thule skabt en
enestående smuk fotobog, skriver

**POV's Dansk Vestindien-kalender
– april-juni 2017**